

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De præexcellencia gaudij virtutis respectu gaudij mu[n]dani. Cap. IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

ubi Dei gratia est, in alto situ est. Seneca. Talis est sapientis animus, qualis mundus supra lunam: semper illic serenū est quod nō est alieni muneris: nec arbitrij alieni est, quod nō dedit fortuna, nō eripuit. ¶ Paradiso verò caelesti in quatuor assimilatur. Primo, in hoc quod est Dei habitatio placet enim Deo habitare in anima virtutibus ornata. Hier. Nihil quietius, nihil purius ea mente debet esse, quae in Dei habitaculum preparanda est: quae non auro tēpla fulgentia, non gemis altaria distincta delectant, sed anima ornata virtutibus. I. rou. 8. Deliciae meae, esse cū filiis hominis. Bernardus animam huiusmodi calum vocat, dicens, Nec mirum, si calum hoc libenter inhabitat dominus Iesus, quod non quomodo ceteros dixit tantū ut fieret, sed pugnauit ut acquireret, occubuit ut redimeret. Secundō in hoc quod est locus luminis. Job 38. Nesci per quam viam spargitur lux. glo. iustitia est lux. Tertiō, quia locus est ordinati amoris. Breuis enim & vera definitio Virtutis, est ordo amoris: ut ait Aug. in lib. de Ciuit. Dei. Quartō, quia locus est gaudij. Esa. 51. Ponam desertum eius delicias & solitudinem eius quasi hortū Domini. Cor hominis antequam sit in gratia Dei, est velut desertum, sed per gratiā fit quasi hortus domini. Ista quatuor in paradiso caelesti inueniuntur. Est enim Dei habitatio, locus luminis, & ordinati amoris, & gaudij. ¶ Contraria verò quatuor praedictis cor peccatoris facit quasi infernū, cū sit habitatio demonum, & habeat tenebras ignorantiae & culpae, & ignem prauae concupiscentiae, & vermē remordentis conscientiae. Haec enim quatuor sunt in inferno. Vae illis qui multis in laboribus & expēsis sibi faciunt infernū. Vae illis qui potius eligunt habitare in inferno quā in paradiso. Mira insania talium qui infernū praecipitant, quasi timerēt se nimis tardē peruenturos ad eū.

De praexcellenti gaudij virtutis respectu gaudij mundani. CAP. IX.

ET notandū, quod gaudiū virtutis quadrupliciter praecellit respectu gaudij mundani. ¶ Primō in continuitate. Homo carnalis nō semper sedet ad mensam corporalem, sed homini virtutis secura mens est quasi iuge conuiuiū. Prou. 15. Job 20. Gaudium hypocritae ad instar puncti. Hypocrita est mūdus exterius deauratus. Aug. in lib. Conf. Si quid arrisisset prosperū, tūdebat apprehendere: quia penē prius quā teneretur, auolabat. Gaudiū mundanū venit de foris, & facillē impeditur, & discontinuatur. Seneca vitā virtutis luci cōparat, vitā verò mūdā fulgori, dicit. Magna existimas esse quae relicturus es, &c. Proposuisti vitā securitatis ad quā iturus es, retiner te huius vitae fulgori a qua trans

trāsiturus es tāquā in fordida & obscura casurū erras. Ex hac vi-
 ta ad illā ascēditur, quod interest in splendorem & lucē, cū hac
 certā originē habeat atq; suā, ille niteat ex alieno: hoc interest
 inter hanc vitā & illā, hoc fulgore veniēte extrinsecus percussa
 est, statim crassā faciet illi vmbra, quicquid obtiterit, illa suo
 lumine illustris est fulgor, est luminis repercussio. ¶ Secūdo in
 puritate. Dulcedo enim felicitatis humanę multis amaritudini-
 bus respersa est, iuxta verbū Boëtij, Homo enim carnalis vnam
 amaritudinē habet ex dilatione deliciarū, quas vehemēter ap-
 perit: etiā ex defectu quē inuenit in vsu earū: vbiunque enim
 caro querit refectionē, inuenit defectionē, iuxta verbū August.
 Excessum etiam in sumēdo delectabili sequitur duplex amari-
 tudo, scilicet remorsio conscientia & grauiamē natura. Seneca:
 Voluptas quo auidius hausta est, citius in contrarium recedit.
 Eccl. 31. Amaritudo anima vinū multum potatū. Gaudiū verò
 virtutis purū est, nō respersum tot amaritudinibus. Aug. in lib.
 Conf. Tu semper aderas misericorditer fauēs, & amarissimis
 aspergēs offensionibus omnes illicitas iucūditates meas, vt ita
 quērerē sine offensione iucūdari: & vbi hoc possem, nō inueni-
 rem quicquā prāter te Domine. ¶ Tertiò in dignitate. Gaudiū
 enim virtutis est de iis de quibus dignū est gaudere. Vnde su-
 per illud Gal. 5. Fructus Spiritus, est charitas, gaudiū. dicit gl. id
 est, elatio animi de his quę digna sunt gaudiū: gaudiū mundi
 de indignis est. Seneca. In voluptate nihil est magnificum, nihil
 quod naturā Deo proximā deceat, mēbrorū viliū ac turpiū mī-
 nisteriō veniēs exitu foeda. Prou. 3. Stultorū exultatio ignomi-
 nia. Itē 15. Stultitia est gaudiū stulto. Et Dominus gaudēt Hie-
 rusale sēs air, Si cognouisses & tu. Luc. 19. inuēs cecitatē causā
 esse illius gaudiū. Prou. 2. Qui letātur cū malefecerint, & exultāt
 in rebus pessimis. Aug. Quid est seculi gaudium? breuiter dico,
 Seculi laetitia est impunita nequitia: scilicet luxurtari, in spectā-
 eulis vagari, ebriositate ingurgitari, turpitudine foetere, & ni-
 hil mali pati, hoc gaudium deterius est dolore. Peius est enim
 gaudere de iniquitate, quā dolere de corruptione, vt ait Aug.
 ¶ Quartò in salubritate gaudium virtutis salubre est faciēs cō-
 rēni gaudia vana. Eccl. 1. Vbi multa est sapientia, multa est indi-
 gnatio. Vbi enim sapor virtutum sentitur, iucūditas carnalis
 despicitur: quia gustato spiritu, desipit omnis caro, iuxta verbū
 Aug. Item facit triūphare de diabolo. Vnica enim ratio vincē-
 di inimicū, est laetitia spiritualis, vt ait Anto. Eccl. 30. Iucūditas
 cordis hęc est vita hominis & thesaurus sine defectione sancti-
 tatis

tatis: Qui gaudium sentit in vita bona, perseverare potest in ea: e contrario in moerore animi deicitur spiritus. Prou. 15. Deicitur inquam ab altitudine virtutum. Gaudium verò mundi noxiū est. Nec mirum, cum sit à Deo maledictum. Luc. 6. Vae vobis diuitibus, qui hic habetis consolationem vestram, &c. Si quis non audeat gustare cibum ab aliquo sancto maledictum, quanto minus maledictum à Deo? Gaudium illud hominem infatuat, vt patet in Salomone, qui non prohibuit cor suum, quin omni voluptate frueretur. Eccl. 2. E infatuatus est. 5. Reg. 11. Iob. 28. Sapientia non inuenitur in terra suauiter viuentium. Hoc gaudium in dolore reuertitur. Prouer. 14. Extrema gaudij luctus occupat.

De his que faciunt ad gaudium virtutis. CAP. X.

ET notandum quòd octo sunt que facere videntur ad gaudium eius in quo virtus est. Primo conscientie puritas. Animus enim generosus potius quiescit in lecto conscientie, quando est mundus, quam quando est immundus naturaliter abhorret immunditiam. Vnde super illud Galat. 5. Fructus Spiritus, est caritas, gaudium, dicit gl. id est, puritas animi. Secundo sanitas virium animæ, quæ gratia facit. Anima sanata maiorem quietem habet. Prou. 16. Dulcedo animæ sanitas ossium: id est, virium Chrys. Gratia est sanitas mentium. Tertio libertas. Peccator ligatus est ante aduentum gratiæ seruitute peccati, vt nō possit facere quod vult superior pars rationis, iuxta illud Prou. 5. Iniquitates suæ capiunt impiū, & funibus peccatorum suorum quisque constringitur. Aug. in lib. Conf. suspirabam ligatus non ferro alieno, sed mea ferrea voluntate: velle meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat, & constrinxerat me, quippe ex voluntate peruersa facta est libido: & dum seruitur libidini, facta est consuetudo: & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Gratia verò Spiritus sancti adueniens libertatem in homine facit. 2. Cor. 3. Vbi spiritus domini, ibi libertas. Quarto quies à cruciatu tumultuosarum cogitationum & inordinatarum affectionum, & à cruciatu vermibus conscientie. Ab illis enim vis gratiæ cor liberat. Omnes qui illicita appetunt, vel in hoc mundo aliquid videri volunt, de his cogitationum tumultibus in corde comprimuntur, vt ait Greg. Sancti verò, quia nihil huius mundi appetunt, nullis proculdubio in corde tumultibus opprimuntur, vt idem Greg. ait. Item mali cruciatur in corde inordinatis affectionibus. Aug. in li. Conf. Iussit Deus, & sic est vt poena sibi sit inordinatus animus. Alij cupiditate cruciatur, quasi fame & siti insatiabili bonorum temporalium, qui cruciatus non cessat, nisi Dei gratia famem & sitim huiusmodi sedet